

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA INFRASTRUKTURO

Tržaška cesta 19, 1000 Ljubljana

T: 01 478 80 02
F: 01 478 81 23
E: gp.dr.si@gov.si
www.di.gov.si

INTERNA NAVODILA

**za vodenje postopkov v skladu z 18. členom Zakona o cestah (investicijska
vzdrževalna dela in vzdrževalna dela v javno korist na javnih cestah)**

1. Uvod

Vodenje postopkov po 18. členu ZCes-1 v celoti obravnava Pravilnik za izvedbo investicijskih vzdrževalnih del in vzdrževalnih del v javno korist na javnih cestah (Uradni list RS, št. 7/12), vendar v praksi prihaja do različnih tolmačenj izrazov in posledično do različnih načinov vodenja postopkov. V izogib neusklajenemu delovanju sektorjev Direkcije RS za infrastrukturo (v nadaljevanju Direkcija) in tujih investitorjev, smo pripravili interna navodila za vodenje postopkov v primeru investicijskih vzdrževalnih del in vzdrževalnih del v javno korist na državnih cestah.

2. Pojasnitev izrazov

Cestni svet »je zemljišče, katerega mejo na podlagi predpisov o projektiranju javnih cest določajo linije med skrajnimi točkami prečnega in vzdolžnega profila cestnega telesa, vključno z napravami za odvodnjavanje. Meja cestnega sveta poteka največ 2 metra od linij skrajnih točk, vključno z napravami za odvodnjavanje, pri avtocestah največ 2 metra od varovalne ograje, pri predorih pa največ 5 metrov od stika predorske cevi z brežino, merjeno pravokotno na os ceste;« (12. točka 2. člena ZCes-1)

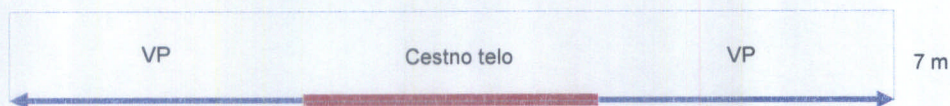
Zakonska določba izraza cestni svet pojasnjuje zahtevan obseg zemljišča, ki pripada objektu/cesti oz. mora omogočati njegovo normalno uporabo in vzdrževanje ceste.

Varovalni pas se meri od zunanjega roba cestnega sveta. Kjer je na terenu meja parcele državne ceste označena z mejniki, se varovalni pas meri od meje (linija med mejnikoma). V nasprotnem se mejo cestnega sveta v naravi določa po kriteriju 0 – 2 m od linij skrajnih točk zemljišča.

Cestno telo »je del javne ceste, ki ga sestavlja cestišče z nasipi in vkopi.« (13. točka 2. člena ZCes-1)

Cestišče »je del javne ceste, ki ga sestavljajo vozišče, odstavní in ločilni pasovi, kolesarske steze, pločniki, bankine, naprave za odvodnjavanje, če so tik ob vozišču, ter zračni prostor v višini 7 metrov, merjeno od točke na osi vozišča.« (14. točka 2. člena ZCes-1)

Območje ceste »je prostor, na katerem je cesta, z varovalnimi pasovi in zračni prostor v višini 7 metrov nad najvišjo točko vozišča;« (41. točka 2. člena ZCes-1)

3. Vodenje postopkov po 18. čl. ZCes-1

Investicijska vzdrževalna dela (IVD) so tista dela na javnih cestah, s katerimi se **ne spreminjajo**:

- zmogljivost ceste,
- velikost njenih posameznih delov,
- obseg napeljav, naprav in opreme
- ter druge infrastrukture v območju javne ceste, s katero se ne sme posegati izven območja cestnega sveta;
- vsebuje tudi izvedbo izboljšav v območju cestnega sveta, ki so povezane z varnostjo javne ceste.

Izvajajo se na podlagi izvedbenega načrta in le izjemoma na podlagi PZI.

Investicijska vzdrževalna dela se zaključijo s sklepom upravljavca.

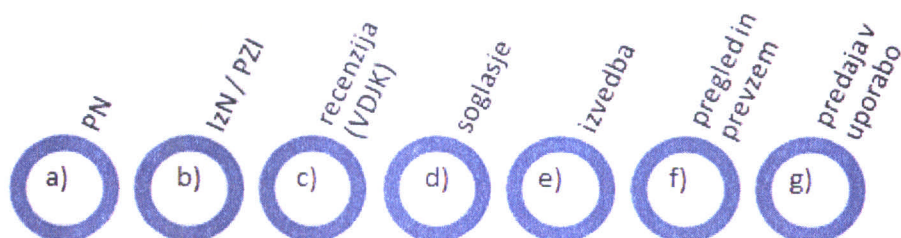
Vzdrževalna dela v javno korist (VDJK) so izvedba rekonstr. javne ceste, s katero **se spremeni**:

- zmogljivost ceste,
- velikost njenih posameznih delov,
- obseg napeljav, naprav in opreme
- ter druge infrastrukture v območju javne ceste, s katero se ne sme posegati izven območja ceste;
- vsebuje tudi izvedbo izboljšav, ki so povezane z varnostjo javne ceste.

Izvajajo se na podlagi recenziranega PZI in le izjemoma na podlagi izvedbenega načrta.

Vzdrževalna dela v javno korist se zaključijo z odločbo ministra.

Pravilnik za izvedbo investicijskih vzdrževalnih del in vzdrževalnih del v javno korist na javnih cestah (Uradni list RS, št. 7/12) določa način in postopek odobritve projektne dokumentacije, izvedbe, nadzora nad izvedbo, pregleda in prevzema. Uporablja se za izvedbo investicijskih vzdr. del in vzdr. del v javno korist na javnih cestah in pri novogradnji ali rekonstrukciji javne ceste, za katero je bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje (GD) in je potrebno cesto predati v začasno uporabo še pred dokončanjem vseh del, predvidenih z GD.

a) Projektna naloga

- Upravljavec ceste mora za izdelavo izvedbenih načrtov ali projektne dokumentacije pridobiti ali izdelati projektno nalogo. Projektna naloga je sistematično urejen zbir tekstualnega in slikovnega gradiva in drugih potrebnih besedil v obliki usmeritev, kako naj projektant ali izdelovalec izvedbenega načrta izdelava projektno dokumentacijo ali izvedbeni načrt.
- S projektno nalogo se predpiše vsebina izvedbenega načrta ali projektne dokumentacije.
- Vzorec dostopen na spletni strani direkcije: www.di.gov.si. Izbrati pravega (eden za IVD, eden za VDJK)!
- Osnova za izdelavo PN je terenski ogled, na katerega je priporočljivo povabiti tudi predstavnika direkcije.

Projektne naloge za nazaj se ne potrjuje. Če je soglasje na projekt poteklo, se k vlogi za izdajo soglasja priloži novelirana projektna dokumentacija s priloženo projektno nalogo (nepotrjena) in izjava recenzenta.

- b) **Izvedbeni načrt** je načrt za izvedbo investicijskih vzdrževalnih del, lahko pa tudi vzdrževalnih del v javno korist na javni cesti.

... za izvedbo

= načrt izdelan na podlagi potrjene PN

... izvedenih del

= izvedbeni načrt za izvedbo z vnesenimi spremembami, nastalimi med izvajanjem del, ki ga praviloma izdelata izvajalec del

- a. Pridobitev projektnih pogojev in soglasij k izvedbenemu načrtu ni obvezna. Kljub temu direkcija na projekte tujih investitorjev daje soglasja skladno s 27., 66., 67., 68., 69., 70. in 78. členom Zakona o cestah.
- b. Če se izvedbeni načrt izdelata za izvedbo vzdrževalnih del v javno korist, mora biti to posebej utemeljeno v izvedbenem načrtu oziroma v tehničnem poročilu (dela se izvajajo v mejah cestnega sveta in ni potrebno pridobivati zemljišč, gre za manj zahtevne posege,...).

Projektna dokumentacija se izdelata v skladu s predpisi o graditvi objektov, če je predpisana s PN. Izdeluje se za VDJK in le izjemoma za IVD.

- c) **RECENZIJA** projektne dokumentacije je obvezna:
- a. če je za izvedbo investicijskih vzdrževalnih del, vzdrževalnih del v javno korist ali gradnjo predpisana izdelava projektne dokumentacije (Recenzira se PZI. Če je bila izvedena recenzija idejnega projekta ali projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja, recenzija PZI ni potrebna, če tako odloči upravljavec ceste);
 - b. če se uporablja za izvedbo vzdrževalnih del v javno korist (VDJK);
 - c. upravljavec ceste lahko odloči, da se recenzija projektne dokumentacije ne opravi, če mora biti projektna dokumentacija revidirana v skladu s predpisi o graditvi objektov.
- d) **Soglasje** Direkcije se izdaja k recenziranemu projektu za izvedbo ali izvedbenemu načrtu. K vlogi za izdajo soglasja morajo biti priloženi vsi načrti, predvideni s projektno nalogo in potrdilo o opravljeni recenziji. V primerih, kjer je Direkcija investitor, se soglasja Direkcije ne pridobiva.
- e) Pri posegih v cestno telo je investitor oz. izvajalec del v skladu s pogoji iz soglasja dolžan zagotoviti upravljavski nadzor (**nadzor po soglasju Direkcije**), ki ga izvaja podjetje DRI d.o.o. na osnovi pogodbe o opravljanju konzultantskih in inženirskih storitev pri upravljanju ter vzdrževanju državnih cest.
- f) **Pregled investicijskih vzdrževalnih del** opravi komisija, ki jo imenuje upravljavec ceste s sklepom in jo sestavljajo vsaj odgovorni vodja del, odgovorni nadzornik in predstavnik upravljavca, ki vodi delo komisije. O pregledu izvedenih investicijskih vzdrževalnih del se sestavi zapisnik, ki se zaključuje s sklepom.

Pregled vzdrževalnih del v javno korist opravi komisija, ki jo s sklepom imenuje minister za državne ceste oziroma župan za občinske ceste in jo sestavljajo vsaj predsednik, tajnik, predstavnik policije in predstavnik upravljavca ceste. Komisija mora na cesti, cestnemu odseku ali cestnemu objektu, na katerem so bila izvedena vzdrževalna dela v javno korist preveriti, če je predložena vsa predpisana oziroma s pogodbo zahtevana dokumentacija in če so dela izvedena v skladu s predloženo dokumentacijo, določili pogodbe in s pravili stroke ter v obliki sklepa komisije, navedenega v zaključku zapisnika, ugotoviti ali je treba odpraviti ugotovljene

pomanjkljivosti ali se lahko izda dovoljenje za izročitev ceste, cestnega odseka ali cestnega objekta v začasno omejeno uporabo, do odprave pomanjkljivosti ali se lahko izda dovoljenje za izročitev ceste, cestnega odseka ali cestnega objekta v neomejeno uporabo, če ni pomanjkljivosti.

- g) Po opravljenem pregledu izda minister, pristojen za promet, za državne ceste oziroma župan za občinske ceste odločbo, s katero odredi odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti ali izda **dovoljenje** za izročitev ceste, cestnega odseka ali cestnega objekta v neomejeno uporabo, če ni pomanjkljivosti, oziroma v začasno omejeno uporabo, do odprave pomanjkljivosti.

4. Primeri IVD (investicijska vzdr. dela) / VDJK (vzdr. dela v javno korist)

+ (DA) - (NE)	znotraj cestnega sveta*	spremeni se zmogljivost ceste	spremeni se velikost posameznih delov	spremeni se obseg napeljav, naprav, opreme in druge infrastrukture	predvidena izvedba izboljšav, ki so povezane z varnostjo javne ceste	IVD / VDJK
	+	-	-	-	+	IVD
	+	-	-	-	+	IVD
	-	-	+	- + (nova JVO,...)	+	VDJK
	-	+	+	+	+	VDJK
	+	+	+	+ (zaradi hkratne rekonstrukcije GJI)	+	VDJK
	+	+	+	+	+	IVD (komisija za AP!)
	-	-	+	+	+	VDJK
	-	+	+	- + (če dodatna/nova infrastruktura)	+	VDJK
	-	+	+	+	+	VDJK
	+	+	-	+	+	VDJK
	+	-	-	- + (nova kom.inf.)	+	IVD VDJK (nova kom.inf.)

4.1. Primeri iz prakse

- **Rekonstrukcija ceste ob izgradnji komunalne infrastrukture**

V praksi se velikokrat srečujemo z investicijami v komunalno infrastrukturo (navadno investicija občin ali večjih poslovnih kompleksov), ki potekajo ob ali v vozišču državne ceste. Pogoj direkcije pri poteku infrastrukture v vozišču je sanacija vozišča, če se zaradi infrastrukture poškoduje več kot tretjina voznega pasu. Zaradi slabega stanja državnih cest se nemalokrat zahteva celo rekonstrukcija ceste.

Skladno z ZGO se za novogradnjo komunalne infrastrukture pridobiva gradbeno dovoljenje:

- Sanacija ali rekonstrukcija ceste se lahko obdela v PGD za kom. Infrastrukturo (skupen postopek). Takrat se postopek vodi skladno z določili ZGO in ne Pravilnika o IVD in VDJK na javnih cestah. Kljub tehničnemu pregledu direkcija zahteva izvedbo komisijskega pregleda in prevzema skladno z 2. odst. 2. člena Pravilnika za izvedbo IVD in VDJK na javnih cestah: *»Ta pravilnik se uporablja tudi pri novogradnji ali rekonstrukciji javne ceste, za katero je bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje in je potrebno novozgrajeno ali rekonstruirano cesto predati v začasno uporabo še pred dokončanjem vseh del, predvidenih z gradbenim dovoljenjem.«*
- Postopka izgradnje kom. infrastrukture in rekonstrukcije državne ceste se lahko vodita ločeno. Pri tem je paziti, da je v PGD za kom. infra. navedeno, da se zahteva pridobitev soglasja na ločen projekt rekonstrukcije ceste in izvedba le-te (kar je potem pogoj za pridobitev uporabnega dovoljenja). Za rekonstrukcijo državne ceste se predvidi:
 - Izdelava IzN, ko se z rekonstrukcijo ne posega zunaj meja cestnega sveta, se ne gradijo novi pločniki, CR, ipd. (postopek se vodi po sistemu za IVD).
 - Izdelava PZI (izjemoma IzN z utemeljitvijo), ko se z rekonstrukcijo posega zunaj meja cestnega sveta (potrebno pridobivati zemljišča), spremeni se velikost posameznih delov cestišča,... Obvezna je recenzija. (Postopek se vodi po sistemu za VDJK.)

- **Ureditev prehoda za pešce in kolesarje preko državne ceste**

Obstoječe semaforizirano križišče znotraj naselja. Ob cesti je urejena cestna razsvetljava, na eni strani dvosmerna kolesarska steza, na drugi strani makadamska pot. Na stranskih prometnih smereh so obojestransko urejene površine za pešce in kolesarje.

Predlog rešitve je preureditev semaforiziranega križišča tako, da se preko državne ceste uredi prehod za pešce in kolesarje. V tem primeru to pomeni ukinitve obstoječih cestnih priključkov, izgradnja pločnika, cestne razsvetljave, prilagoditev semaforizacije (sinhronizacija z ostalimi križišči), itd.

S predvideno ureditvijo se posega zunaj meja cestnega sveta, spremeni se velikost posameznih delov, poveča obseg napeljav, naprav in opreme. Gre torej za VDJK. Izdela naj se PZI, soglasje se poda na recenziran projekt.

- **Montažno krožno križišče**

Montažno krožno križišče je skladno s TSC 03.341:2011 projektna rešitev, umeščena v gabarite obstoječega "klasičnega" križišča, izvedena z elementi, prometno signalizacijo in opremo, ki je v skladu s prometno – varnostnimi zahtevami, namenjena izboljšanju pretočnosti ali/in prometne varnosti. Montažno krožno križišče *se poskuša izvesti* znotraj meja obstoječega križišča oz. "med obstoječimi robniki". Pri izvedbi montažnega krožnega križišča se torej ne predvideva velikih prestavitev robnikov obstoječega križišča, dviganje asfalta, niti kakršnega koli drugega podobnega, finančno ali gradbeno zahtevnega posega. Montažna rešitev vsebuje enake elemente kot fiksna rešitev (polmeri ustreznih velikosti, sredinski otok, ločilni otoki, prehodi za pešce, prometna signalizacija ...) le, da so ti elementi montažni.

Izvedbeni načrt za vzpostavitev montažnega krožnega križišča se izdelava, v kolikor so vsa dela predvidena znotraj cestnega sveta, obstoječa cestna razsvetljava je ustrezna, ustrezno je vodenje pešcev ter kolesarjev. Ker gre za VDJK, se zahteva recenzija.

V kolikor je zaradi izvedbe montažnega krožnega križišča potrebno poseči tudi zunaj cestnega sveta, urediti CR, predvideti novo vodenje pešcev in kolesarjev, se s projektno nalogo načrtuje izdelava PZI, zahteva se recenzijo.

- **Ureditev krivine**

V kolikor ureditev krivine poteka znotraj cestnega sveta (znotraj meja zemljišča državne ceste) in gre za manjši poseg (ni potrebnega geološko-geomehaničnega elaborata), postopek vodimo po sistemu za IVD.

Če se predvideva večji poseg zunaj cestnega sveta, potrebno je pridobiti zemljišča, izdelati geološko-geomehansko poročilo, postopek vodimo po sistemu za VDJK.

- **Ukrepi za umirjanje prometa**

Z namenom zagotovitve ustreznega nivoja prometne varnosti je znotraj meje cestnega sveta predvideno:

- ukrep za umirjanje prometa v obliki dvignjene ploščadi na območju celotnega križišča vključno s preходом za ceste,
- izvedba optičnih ukrepov za umirjanje prometa v območju omejene hitrosti »Cona 30« pri osnovni šoli z izvedbo spremembe vozne površine (sprememba materiala/teksture/barve obrabnega sloja vozišča) in
- urbana oprema.

V sklopu projekta se preveri ustreznost cestne razsvetljave, ustreznost cestnih priključkov in njihova preglednost.

Kljub temu, da se bodo vsa dela izvajala znotraj cestnega sveta, se spremeni obseg napeljav, naprav in opreme, torej gre za VDJK. S projektno nalogo se predvidi izdelava IzN in recenzija le-tega.

- **Avtobusna postajališča na vozišču**

Za vzpostavitev avtobusnega postajališča na vozišču mora biti skladno s 35. členom ZCes-1 pridobljeno strokovno mnenje komisije. V kolikor je širina vozišča ustrezna, urejena je CR in površine za pešce in kolesarje, se lahko s projektno nalogo predvidi izdelava IzN, saj gre za IVD.

5. Zaključek

Napačno tolmačenje pojmov vodi k praksi izkoriščanja tujih investitorjev pri pridobivanju soglasja. V primeru inv. vzdr. del namreč ni zahtevane izdelave projektne dokumentacije (dovolj je izvedbeni načrt), ni recenzije,.. Vendar pa vodenje postopka po investicijskih vzdrževalnih delih pomeni za investitorja v fazi načrtovanja res manjše stroške (manj obsežna dokumentacija, ni recenzije,..), toda večje v fazi izgradnje objekta (investitor mora biti zaradi nenatančno obdelane dokumentacije bolj prisoten na terenu).

Usklajeno delovanje sektorjev direkcije je prvi korak pri poenotenem izvajanju posegov v državne ceste, ki vodi k urejeni in predvsem varni mreži državnih cest.

Številka: 020-2/2016/ (1500)

Datum: 25.10.2016

Damir Topolko, univ. dipl. ekon.,
direktor

